

Sissejuhatus epistemoloogiasse ja analüütilisse metafüüsikasse (Avatud Ülikooli tasemekoolitus)

Kursuse kirjeldus

Õppejõud: Bruno Mölder *bruno.moelder@ut.ee*

Ainekood FLFI.03.050

Toimumisaeg ja -koht: 2007/08 õ.a. kevadsemester, kursus on täielikult veebipõhine ja toimub WebCT keskkonnas

Kursuse eesmärgiks on kaasaja analüütilise epistemoloogia ja metafüüsika põhimõistete, seisukohtade ning argumentide tutvustamine. Kursuse läbinu on võimeline osalema edasijõudnutele mõeldud epistemoloogia ja metafüüsika kursustel, olles omandanud selleks tarviliku kriitikameele ja põhimõisted. Kursuse esimeses pooles tutvutakse epistemoloogiaga: vaadeldakse teadmise ja õigustuse mõisteid ning käsitusi, tajukäsitusi, aprioorsust teadmist ning skeptitsismi. Kursuse teine pool on pühendatud metafüüsikale: põhirõhk on entiteetide kategooriatel nagu universaalid, partikulaarid ja faktid. Tutvustatakse teooriaid nende loomuse ning identsuse kohta. Ühe alateemana käsitletakse veel ka aja olemust.

Materjalid

Õppetöö toimub WebCT online keskkonnas. Seal on kättesaadavad loenguesitused, väljatrükkimiseks mõeldud käsilehed, kohustuslikud tekstid, küsimused ning foorumid aruteluks. WebCT keskkonnas toimuvad ka testid. Peale kohustuslike tekstide on olemas ka mõned soovitatavad eestikeelsed tekstid, mida võib lugeda juurde teema paremaks mõistmiseks. Samuti on soovitatav lugeda mõnda õpikut epistemoloogia ja metafüüsika vallast.

Kohustuslikud tekstid on järgmised:

- AYER, ALFRED J. Aprioorsus. *Täheus, tõde, meetod: Tekste analüütilisest filosoofiast I*. Toim. J. Kangilaski, M. Laasberg. Tartu: TÜ Kirjastus, 1999, lk 108-124
- GETTIER, EDMUND L. Kas õigustatud tõene uskumus on teadmine? *Akadeemia*, 1998, nr 4, lk 754-757
- QUINE, WILLARD VAN ORMAN. Sellest, mis on olemas. *Akadeemia*, 2008, nr 3.
- MCTAGGART, JOHN M. ELLIS Aja ebareaalsus. *Akadeemia*, 2003, nr 5, lk 939-957

Soovituslikud tekstid mainitakse eraldi loenguteemade juures. Kui on soov täpsustada mõnda loengul kuuldu küsimust või tutvuda põhjalikumalt mõne teemaga, siis on soovitatav tutvuda järgmiste õpikutega:

- Fisher, A. & Everitt, N. 1995. *Modern Epistemology: An Introduction*. McGraw-Hill
- Loux, M. 1997. *Metaphysics: A Contemporary Introduction*. Routledge, 3rd revised ed. 2006

Neid ja teisi asjassepuutuvaid raamatuid võib leida TÜ raamatukogust või Eetikakeskusest.

Kohustuslikud nõuded

Kursuse läbimiseks tuleb sooritada seitse ülesannet ning eksam WebCT keskkonnas.

- **Ülesanne 1:** Ayeri tekstist konspekti kirjutamine (päevikutüüpi foorum) - 5 p.
- **Ülesanne 2:** Loogikaülesannete lahendamine (enesetest, ei hinnata, vastused salvestatakse) - 5 p.
- **Ülesanne 3:** Küsimusele vastamine (avalik foorum) - 5 p.
- **Ülesanne 4:** Enesetest epistemoloogia teemal (ajaliselt piiratud enesetest, ei hinnata, vastused salvestatakse) - 10 p.
- **Ülesanne 5:** Küsimusele vastamine ja kaasüliõpilase vastuse kommenteerimine (avalik foorum) - 5 p.
- **Ülesanne 6:** Küsimusele vastamine (avalik foorum) - 5 p.
- **Ülesanne 7:** Küsimusele vastamine (avalik foorum) - 5 p.
- **Eksam** WebCT keskkonnas (ajaliselt piiratud hinnatav test) - 60 p.

Hindamine

Ainekursuse edukaks läbimiseks tuleb sooritada ettenähtud ülesanded ning eksam WebCT keskkonnas. Eksamiks on ajaliselt piiratud hinnatav test, mida hinnatakse vastavalt ülikooli hindamisstandardile. Koondhinne kujuneb eksami (max. 60 punkti) ning ülesannete (max. 40 punkti) sooritamise eest saadud punktidest vastavalt ülikooli hindamisstandardile ($A \geq 91$, $B \geq 81$, $C \geq 71$, $D \geq 61$, $E \geq 51$, $F \leq 50$).

Loenguteemad

See on ülevaade loenguteemadest. Täpsemaid suuniseid ja ülesandeid vt tegevuskavast.

1. 11.02-17.02 **Sissejuhatus epistemoloogiasse**
2. 18.02-24.02 **Taju epistemoloogia**
3. 25.02-02.03 **Aprioorne teadmine**
Kohustuslik lugeda: Ayer, A. J. Aprioorsus. *Tähendus, tõde, meetod*. Toim. J. Kangilaski, M. Laasberg. Tartu: TÜ Kirjastus, 1999, lk 108-124
4. 03.03-09.03 **Järeldus**
5. 10.03-23.03 **Õigustus**
6. 24.03-30.03 **Teadmise mõiste analüüs**
Kohustuslik lugeda: Gettier, E. L. Kas õigustatud tõene uskumus on teadmine? *Akadeemia*, 1998, nr 4, lk 754-757
7. 31.03-06.04 **Skeptsitsism**
8. 07.04-13.04 **Sissejuhatus metafüüsikasse**
Kohustuslik lugeda: Quine, W.V. O. Sellest, mis on olemas. *Akadeemia*, 2008, nr 3
9. 14.04-27.04 **Universaalid**
10. 28.04-04.05 **Partikulaarid ja teised entiteedid**
11. 05.05-11.05 **Aeg**
Kohustuslik lugeda: McTaggart, J.M.E. Aja ebareaalsus. *Akadeemia*, 2003, nr 5, lk 939-957
12. 12.05-18.05 **Objektide identsus ja püsimine ajas**